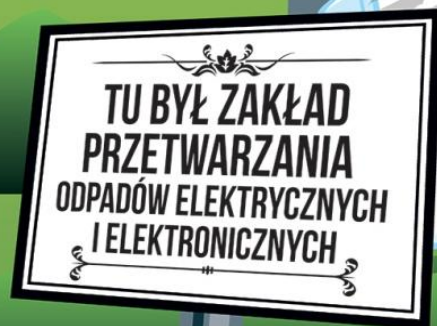

KONFERENCJA

POLSKI SYSTEM GOSPODAROWANIA ZUŻYTYM SPRZĘTEM ELEKTRYCZNYM I ELEKTRONICZNYM ROZWÓJ CZY UPADEK?

Patronat Honorowy Konferencji
Wicemarszałek Sejmu
Pan dr Stanisław Tyszka

11.04.2016 r., Sejm RP

Klaster Gospodarki
Odpadowej i Recyklingu

Klaster Gospodarki
Odpadowej i Recyklingu

Naprawa systemu gospodarowania ZSEE w Polsce

Rekomendowane zmiany przepisów prawa

Marta Laskowska

Menadżer w spółce Centrum Kooperacji Recyklingu – not for profit system sp. z o.o.

Kilka słów wstępu ...

- ❑ **Wejście Polski do Unii Europejskiej i związana z tym konieczność transpozycji do prawa krajowego, prawa Europejskiego zainicjowała powstanie nowej i obiecującej gałęzi gospodarki jaką było przetwarzanie i recykling zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ZSEE)**
- ❑ **Stworzony w 2005 r., system ZSEE obejmuje cały cykl życia produktu, ustawa określa role, prawa i obowiązki poszczególnych uczestników – więc niby wszystko jest, i powinno działać**

Jednak od wielu lat o systemie ZSEE słyszymy głównie o fikcji , nieprawidłowościach , patologii i szarej strefie .

DLACZEGO JEST TAK ŻŁE I CZY MOŻNA JESZCZE COŚ ZMIENIĆ?

SYSTEM ..

- ❑ System zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego został stworzony w Polsce w roku 2005 r. implementując do prawa krajowego zapisy prawa UE - postanowienia dyrektywy 2002/96/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
- ❑ Na mocy Dyrektywy wszyscy producenci, dostawcy oraz importerzy odpowiedzialni są za zorganizowanie i sfinansowanie zbierania, recyklingu i odzyskiwania odpadów elektronicznych
- ❑ Założeniem Polskiego systemu było aby system sam się napędzał i finansował – przede wszystkim z wpływów środków z tzw. „opłaty recyklingowej”, która jest częścią ceny każdego nowego produktu tzw. KGO – koszt gospodarowania odpadem, oraz środków pochodzących z zagospodarowania materiałów i elementów otrzymanych z recyklingu

UWAGA !

**W MYŚL ZAŁOŻEŃ ZUŻYTY SPRZĘT MIAŁ BYĆ PRZEKAZYWANY
POMIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI UCZESTNIKAMI SYSTEMU NIEODPŁATNIE**

Czym jest KGO ?

- ❑ **Wyodrębniona kwota będąca częścią ceny każdego produktu wprowadzanego do obrotu, która w 100 % powinna zostać wykorzystana na budowę i finansowanie systemu zbierania, przetwarzania i recyklingu ZSEE.**
- ❑ **KGO do ceny produktu dolicza wprowadzający**
- ❑ **KGO w całości pokrywane jest przez konsumenta przy zakupie produktu**
- ❑ **Dystrybucja środków z KGO do systemu ZSEE odbywa się w dwóch kanałach**
 - ✓ przez wprowadzających samodzielnie realizujących obowiązki
 - ✓ przez pośredników – organizacje odzysku ZSEE, realizującego obowiązki w imieniu wprowadzających na podstawie zawartej umowy
- ❑ **W myśl nowych przepisów KGO może ale nie musi być uwidocznione jako informacja dla konsumenta**

KGO vs Cena Urządzenia

Przykład :

- ✓ KGO lodówki wynosi dziś średnio 0,15 zł/kg
- ✓ Waga lodówki ok. 60 kilogramów
- ✓ Cena rynkowa średniej klasy lodówki 1200 -1500 zł

Oплата KGO w stosunku do ceny produktu wynosi 9 zł,
co stanowi 0,75 % ceny urządzenia

Wniosek

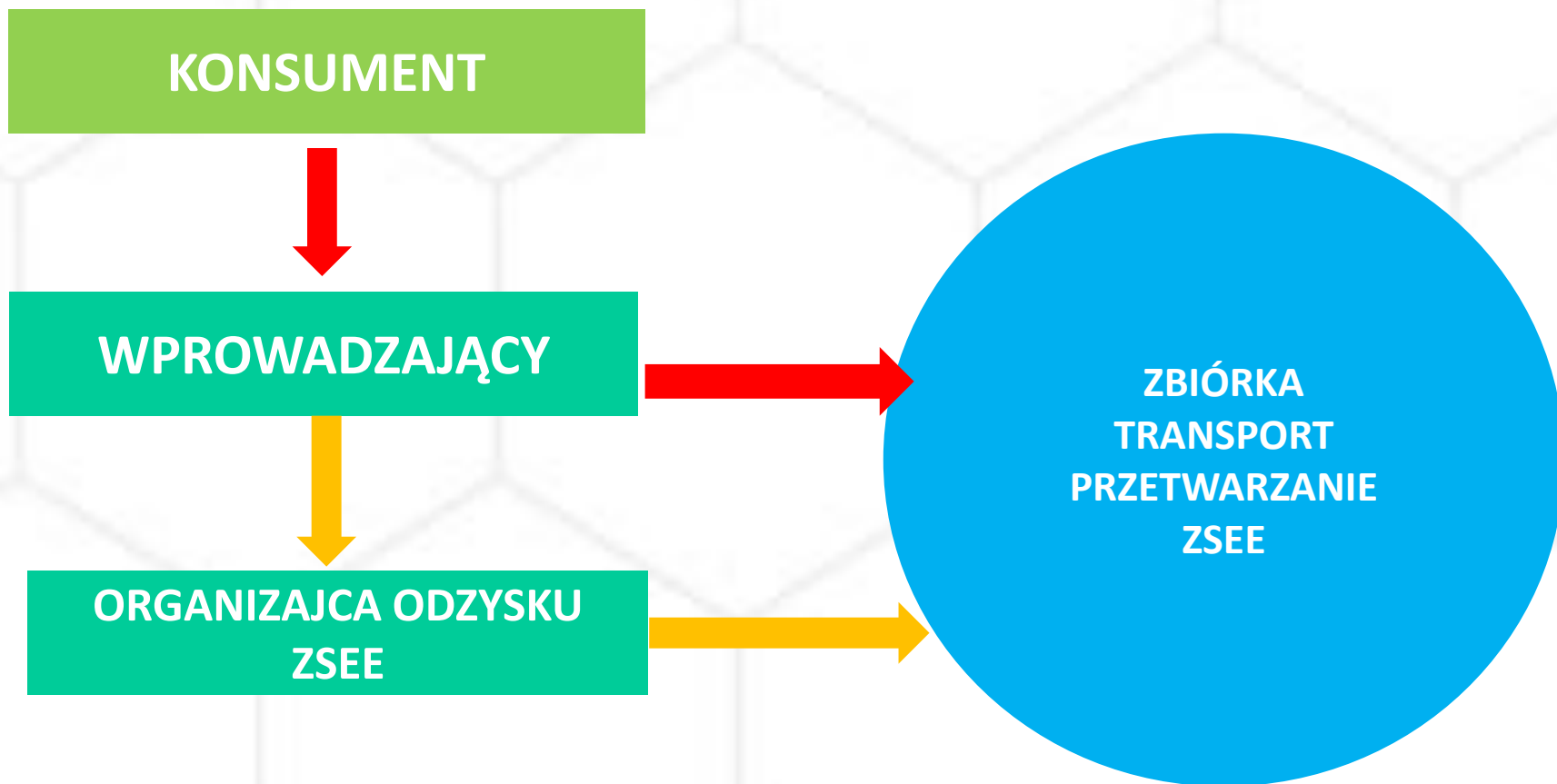
Wysokość KGO nie ma wpływu na ostateczną cenę i
poziom sprzedaży urządzeń

Dla porównania w Finlandii KGO stanowi około 10%
wartości urządzenia

Klaster Gospodarki
Odpadowej i Recyklingu

Schemat dystrybucji środków

„Tyle zysku, ile odzysku”
czyli recykling dla gospodarki
cyrkulacyjnej

System Finansowania

- ❑ **W regulowanym decyzjami systemie ZSEE, system finansowania - to system w którym regulatorem procesów gospodarczych jest tzw. „wolny rynek” przez co:**
 - ✓ w interesie finansującego system nie jest podniesienie jakości usługi odzysku i recyklingu w celu wyprzedzenia konkurencji, lecz wyłącznie obniżka kosztów.
 - ✓ Im niższy koszt jednostkowy przetworzenia, tym łatwiej wywiązać się z obowiązku.
 - ✓ Klient , na którego ostatecznie spada koszt KGO - nie jest świadomym uczestnikiem systemu i nie ma żadnego wpływu na wybór usługodawcy.

- ❑ **W systemie w którym decydują ceny, warunki rynkowe, zyski i straty, bodźce i korzyści – nie trudno o nieprawidłowości i patologie !**

Obowiązkowe poziomy zbierania

- ❑ **Poziom zbierania zgodnie z dyrektywą 2012/19/UE powinien wynosić 45% już od 2016 roku, Polska jednak uzyskała w tym zakresie okres przejściowy**
- ❑ **Zgodnie z aktualnymi przepisami, przedsiębiorca wprowadzający na rynek sprzęt jest zobowiązany do osiągnięcia minimalnego poziomu zbierania ZSEE w wysokości odpowiadającej od 2016 roku co najmniej 40% masy sprzętu wprowadzonego do obrotu**
- ❑ **Od 2021 roku poziom ten wyniesie 65%.**

PRZEPIŁYW ŚRODKÓW NA OBOWIĄZEK DZIŚ

..

WPROWADZAJĄCY

Stawka
wynegocjowana
(A NIE KGO !!!)
x 100 %
masy wprowadzonej

ORGANIZACJA

ORGANIZACJA

Stawka wprowadzającego
Pomniejszona o koszty
edukacji i Organizacji
x 40 %
masy wprowadzonej

ZBIÓRKA
TRANSPORT
PRZETWARZANIE
ZSEE

OPŁATA PRODUKTOWA

- ❑ Wprowadzający sprzęt, lub organizacja odzysku w przypadku nie osiągnięcia minimalnego rocznego poziomu zbierania zużytego sprzętu, poziomu odzysku lub poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu zużytego sprzętu, zobowiązana jest do wniesienia tzw. opłaty produktowej,
- ❑ Opłata produktowa obliczana jest oddzielnie dla każdej grupy sprzętu, w przypadku nieosiągnięcia wymaganego poziomu:
 - 1) zbierania;
 - 2) odzysku;
 - 3) przygotowania do ponownego użycia i recyklingu.
- ❑ Podstawę obliczania opłaty produktowej stanowi masa zużytego sprzętu **wyrażona w kilogramach.**
- ❑ Opłatę produktową oblicza się jako iloczyn stawki opłaty produktowej i różnicy pomiędzy odpowiednio wymaganym a osiągniętym minimalnym rocznym poziomem zbierania zużytego sprzętu, poziomem odzysku oraz poziomem przygotowania **do ponownego użycia i recyklingu zużytego sprzętu.**

„Tyle zysku, ile odzysku”

czyli recykling dla gospodarki
cyrkulacyjnej

OPŁATA PRODUKTOWA

- ❑ **Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe stawki opłaty produktowej, kierując się:**
 - 1. Kosztami zbierania,**
 - 2. Przygotowania do ponownego użycia i recyklingu**
 - 3. Innych niż recykling procesów odzysku zużytego sprzętu dla poszczególnych grup sprzętu.**
- ❑ **Do dnia 31 grudnia 2016 r. obowiązują stawki opłaty produktowej określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z 25 stycznia 2006 r. w sprawie szczególonych stawek opłaty produktowej dla sprzętu (Dz. U. nr 19 poz. 152).**

Stawka opłaty produktowej dziś wynosi 1,80 zł /kg

„Tyle zysku, ile odzysku”

czyli recykling dla gospodarki

cyrkulacyjnej

Klaster Gospodarki
Odpadowej i Recyklingu

Prognozy rynku....

MINISTER ŚRODOWISKA

Warszawa, dnia 24 lipca 2013 r.

DGOOp-1011-A/23262/12/22

KRM-24-112-13 Rozesłano: 2013-07-26
ZC30

Przedkładam zgłoszony przez:
Ministra Środowiska *material uzupełniający*
do dokumentu rządowego przeznaczony
do rozpatrzenia.

*Merytorycznie prowadzącym sprawę w Departamencie
Komitetu Rady Ministrów jest:
p. W. Skalmowski, tel. 694 6996, e-mail: wskalmow@kprm.gov.pl*

(*) M. Hirszel - Sekretarz stałego komitetu Rady Ministrów

Sekretariat
Departamentu Komitetu Rady Ministrów

25-07-2013

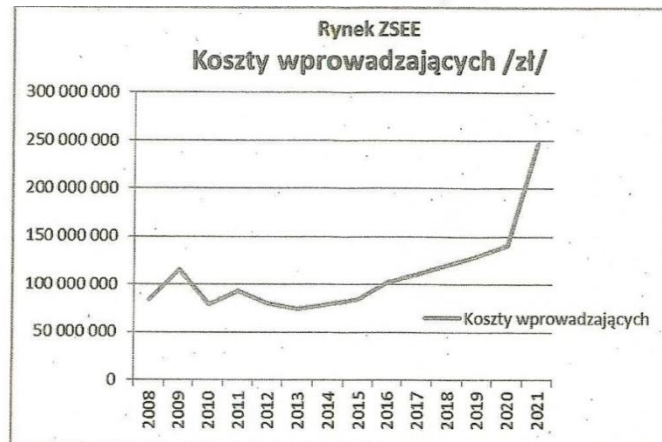
I RGZ. 78925/13

~~DRAM-24-128(13)/13
78975/13~~

~~Pan
Adam Jasser
Sekretarz Stanu
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów~~

Stanowisko Pani Hirszel

W nawiązaniu do Pani Małgorzaty Hirszel, Sekretarza stałego Komitetu Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2013 r. (znak: KRM-24-112-13) w sprawie *ustaleń poczynionych na posiedzeniu ww. Komitetu w dniu 18 lipca 2013 r. w zakresie projektu założeń projektu ustawy o użytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* poniżej przedstawiam dodatkowe informacje dotyczące uwag Pana Ministra do testu regulacyjnego przedmiotowych założeń.

Powyższa kwota została wyliczona przez przedstawicieli branży (m.in. CECED Polska – Związek Pracodawców AGD) przy następujących założeniach:

- 1) za podstawę przyjęto obecne ceny rynkowe;
- 2) cele unijne będą realizowane – 40% poziom zbierania w 2016 r. i 65% w 2021 r.;
- 3) szara strefa będzie malała, a co za tym idzie, będzie następował wzrost cen zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu. Wzrost będzie napędzany także inflacją oraz coraz większym popytem na tego rodzaju odpady. Wzrost będzie tylko w małym stopniu hamowany przez efekt skali i działania wolnokonkurencyjne;

„Tyle zysku, ile odzysku”

czyli recykling dla gospodarki
cyrkulacyjnej

KOSZT PRZETWORZENIA 1KG LODÓWKI

Lp	RODZAJ PROCESU	KOSZT W ZŁ
1	koszt przetwarzania,	0,40 zł
2	koszt pozyskania odpadu,	0,30 zł
3	koszt transportu.	0,20 zł
SUMA		0,90 zł

*Dane pochodzą z opracowania Rynek elektroodpadów w Polsce - dr inż. Justyna Pyssa
AGH Akademia Górniczo-Hutnicza im. St. Staszica w Krakowie Wydział Energetyki i Paliw
<http://www.e-gospodarkaodpadami.pl/rynek/rynekelektroodpadow-w-polsce/>*

Dokąd zmierzamy , Upadek czy Rozwój

- ❑ W 2015 r., polski system gospodarowania zużytym sprzętem po 10 latach funkcjonowania miał doczekać się wreszcie zmian które uratują system ZSEE przed upadkiem.
- ❑ Wdrożenie nowych przepisów miało doprowadzić do normalizacji systemu finansowania ZSEE, wyeliminować z rynku nieuczciwe podmioty oraz urzeczywistnić stosowanie zasady rozszerzonej odpowiedzialności wprowadzającego.
- ❑ Polskie zakłady przetwarzania działające w systemie, zajmujące się faktycznym przetwarzaniem ZSEE w obecnej rzeczywistości prawno-gospodarczo-finansowej, czeka tylko jedno – bankructwo i upadek.
- ❑ Po dziesięciu latach działalności systemu ZSEE należy stanowczo stwierdzić,
iż samoregulacja finansowania rynku ZSEE to fikcja, która prowadzi wyłącznie do upadku
- ❑ A przecież polscy przedsiębiorcy chcą się rozwijać, chcą inwestować w nowe technologie, aby móc sprostać standardom europejskim – jednak na to potrzebne są środki finansowe

RATUNEK ...

Jedynym rozwiązaniem gwarantującym niezbędną

- ✓ **NAPRAWĘ systemu,**
- ✓ **ELIMINACJĘ PATOLOGII i SZAREJ STREFY**
- ✓ **UNIKNIĘCIE wielomilionowych kar grożących Polsce**

Jest jak najszybsze ustawowe uregulowanie przepływu środków w systemie !

ROZWIĄZANIE !

1. WPROWADZENIE - USTAWOWEJ STAŁEJ, OBOWIĄZKOWEJ, MINIMALNEJ OPŁATY dla wprowadzających :

- ✓ za obsługę realizacji ich obowiązku w zakresie zbiórki, przetworzenia, recyklingu na poziomie minimum 50 % stawki opłaty produktowej za kg wprowadzenia, dla **każdej grupy ZSEE**

ROZWIĄZANIE !

- 2. WPROWADZENIE USTAWOWEJ STAŁEJ, OBOWIĄZKOWEJ, MINIMALNEJ ZAPŁATY**
- ✓ **za usługę realizacji obowiązków wprowadzających w zakresie zbierania, transportu, przetwarzania i recyklingu - na poziomie minimum 50 % stawki opłaty produktowej za kg przetworzenia dla każdej grupy odpadów**

ROZWIĄZANIE !

3. WPROWADZENIE USTAWOWEGO MECHANIZMU REGULUJĄCEGO PRZEPŁYW ŚRODKÓW FINANSOWYCH POZYSKANYCH OD WPROWADZAJĄCYCH przez ORGANIZACJĘ ODZYSKU ZSEE

- ✓ Finansowanie zbiórki, przetwarzania, i recyklingu ZSEE
- ✓ przeznaczonych na działalność operacyjną organizacji odzysku oraz obsługę administracyjną obowiązku wprowadzających z którymi organizacja zawarła umowę
- ✓ Edukację ekologiczną

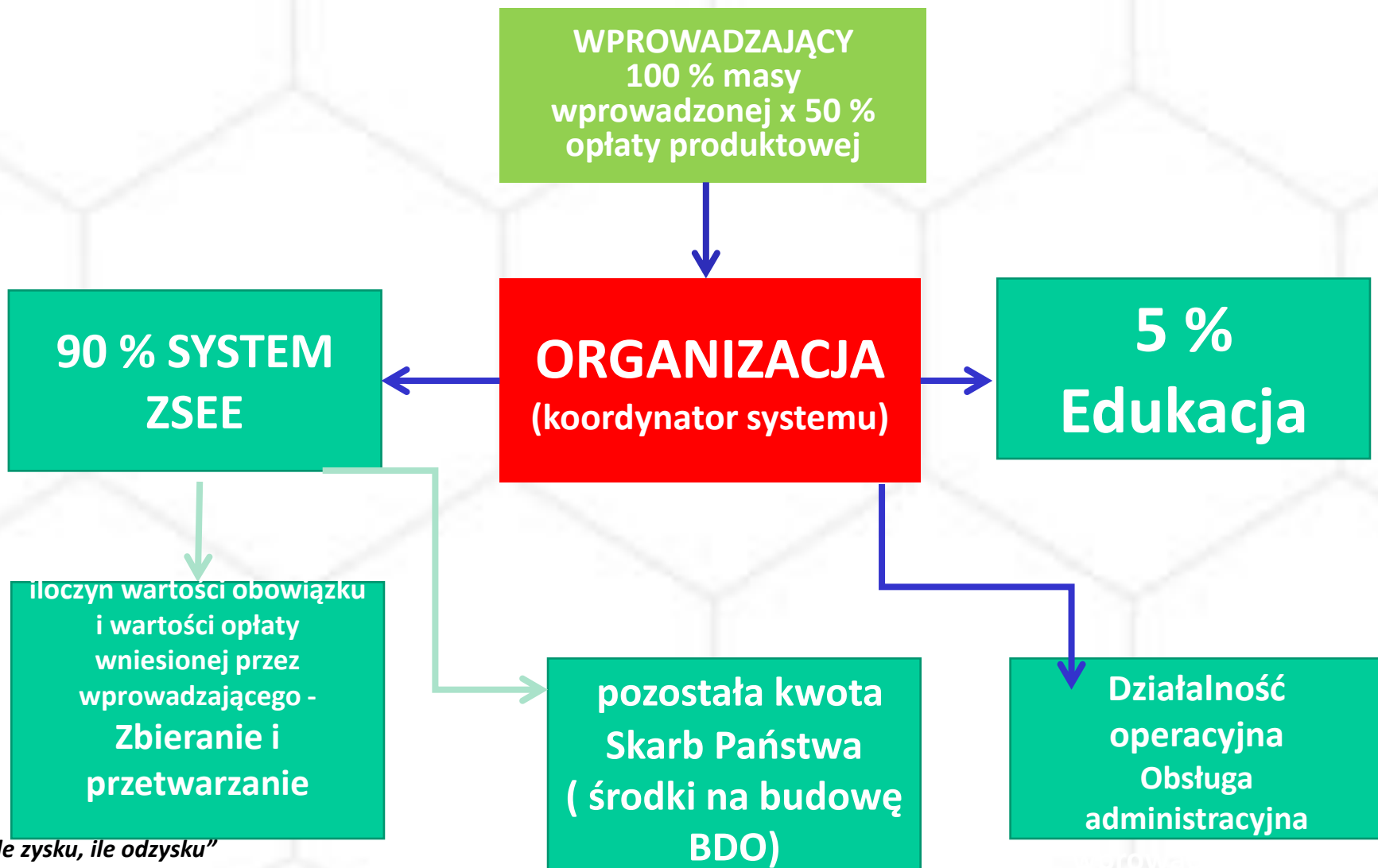
„Tyle zysku, ile odzysku”

czyli recykling dla gospodarki

cyrkulacyjnej

SCHEMAT PRZEPIŹYWU ŚRODKÓW PO NOWEMU

„Tyle zysku, ile odzysku”

czyli recykling dla gospodarki
cyrkulacyjnej

Czyli....

- ❑ **Wprowadzający REALIZUJĄC ustawowe obowiązki zbiórki i przetwarzania ZSEE, niezależnie od wyboru formy ich realizacji, zobowiązany jest do wniesienia stałej opłaty minimalnej na poziomie 50 % wartości obowiązującej stawki opłaty produktowej za każdy kilogram wprowadzonego do obrotu SEE, niezależnie od ilości i grupy.**

- ❑ **Organizacja odzysku - podmiot powołany w celu uproszczenia realizacji obowiązków wprowadzających - zorganizowania i sfinansowania zbiórki i przetwarzania ZSEE – nie osiągnięcia zysków i wypłaty wielomilionowych dywidend, zobowiązana jest rozdysonować środki przekazane przez wprowadzających w następujący sposób:**
 - ✓ **10 % otrzymanych środków za każdy kilogram wprowadzony do obrotu - na działalność operacyjną oraz realizację edukacji ekologicznej**
 - ✓ **Iloczyn % wartości obowiązku aktualnego w danym roku i wartości opłaty wniesionej przez wprowadzającego tytułem **OPŁATY** za zebranie i przetworzenie i recykling masy wprowadzonej ,**
w 2016 r., $40 \% \times \{ 0,90 \text{ zł} \times 100 \% \text{ masy wprowadzenia} \}$
 - ✓ **Pozostałą kwotę przekazać na rzecz skarbu państwa z przeznaczeniem na realizację aktualnych zadań związanych z gospodarką odpadami np. – **realizację BDO****

Ponieważ.....

Dziś System finansuje zaledwie 11% realnych kosztów zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu

0,11/0,97 zł/kg.

Zakład przetwarzania zawierając umowę z organizacją zmuszany jest ponieść całe ryzyko związane z niewykonaniem obowiązku w wysokości 5,40 zł/kg

(3 x 1,80 zł opłata produktowa zbiórka, recykling, odzysk).

✓ Znane są sytuacje kiedy wartość kontraktu wynosi 100 000 zł a kara za niego nie wykonanie wynosi aż 8 mln zł

KOSZTY ZAGOSPODAROWANIA ELEKTROODPADÓW W 2016 [ZŁ/KG]

WYSZCZEGÓLNIENIE		Koszt [PLN / 1 kg odpadu]
1.	Zakup odpadu / koszty zbierania	0,21 zł
2.	Transport odpadu, załadunki, rozładunki	0,20 zł
3.	Koszty procesu (robocizna, zużycie paliw, energii, naprawy i amortyzacja maszyn i sprzętu)	0,35 zł
4.	Koszty utylizacji	0,06 zł
5.	Koszty ogólnozakładowe (koszty administracji, amortyzacja budynków, podatki, ubezpieczenia, usługi prawne, doradcze, BHP, itp.)	0,15 zł
SUMA		0,97 zł

Wartość systemu dziś i po zmianie....

❑ Szacunkowa masa wprowadzenia sprzętu w 2016 r – 500 000 Mg

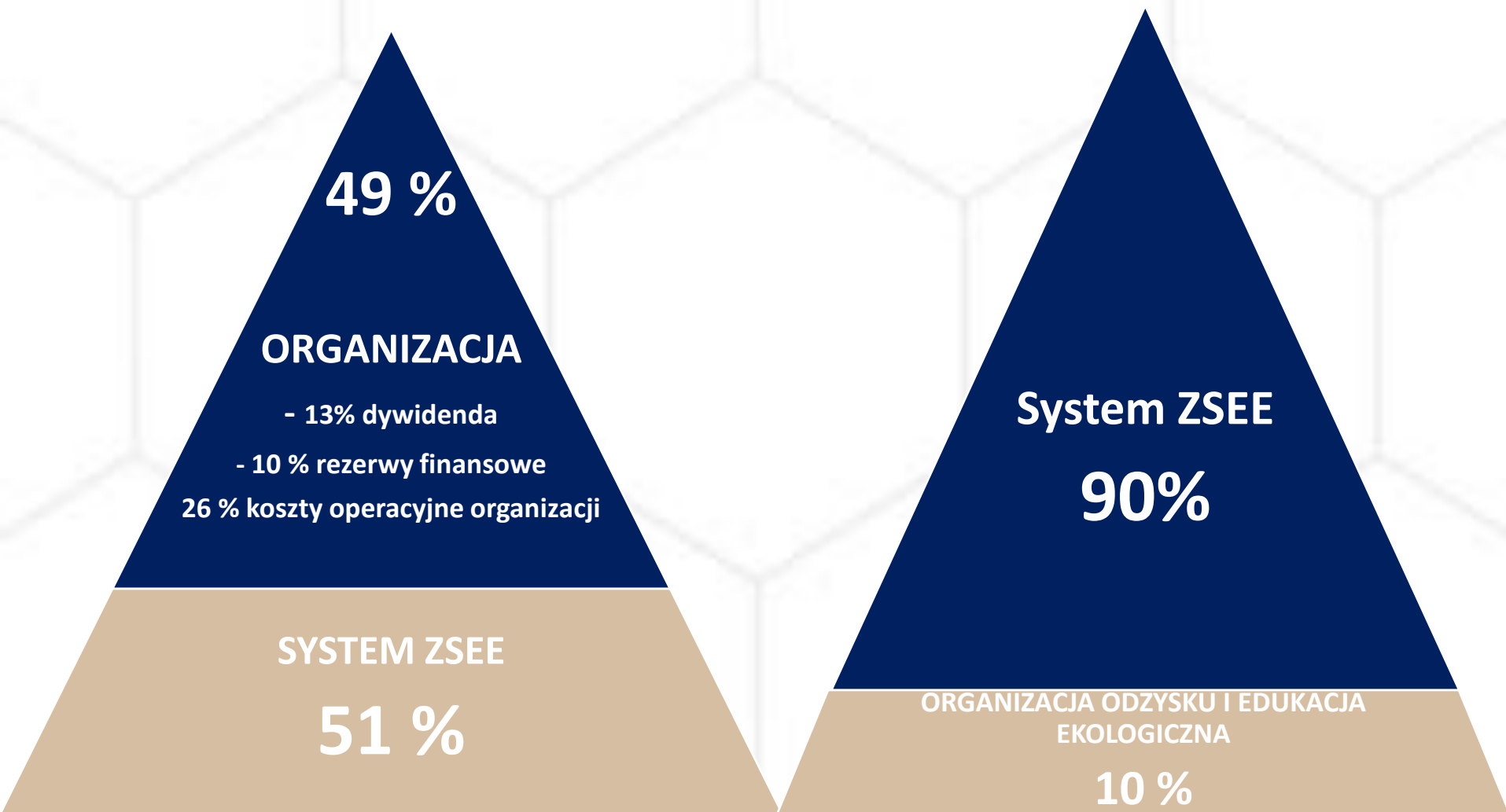
	DZIŚ	PO ZMIANIE 2016	Procent owo
WARTOŚĆ RYNKU	45 mln	450 mln	+ 900 %
DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI	20,75mln Niepewne !	22,5 mln Gwarantowane !	+ 8,43 %
EDUKACJA EKOLOGICZNA	2,25 mln	22,5 mln	+ 900 %
ZBIERANIE I PRZETWARZANIE ZSEE	22 mln	162 mln	+ 636 %
VAT	10,35 mln	103,5	+900 %

„Tyle zysku, ile odzysku”

czyli recykling dla gospodarki
cyrkulacyjnej

PODZIAŁ ŚRODKÓW DZIŚ I PO ZMIANIE

ORGANIZACJA
- 13% dywidenda
- 10 % rezerwy finansowe
26 % koszty operacyjne organizacji

SYSTEM ZSEE
51 %

System ZSEE
90%

**ORGANIZACJA ODZYSKU I EDUKACJA
EKOLOGICZNA**
10 %

„Tyle zysku, ile odzysku”
czyli recykling dla gospodarki
cyrkulacyjnej

Ponadto ...

W celu naprawy systemu niezbędne jest również wprowadzenie zmian dotyczących zakładów przetwarzania !

- ❑ Zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym przez zakład przetwarzania rozumie się instalację, obiekt budowlany lub jego część, w których jest prowadzony demontaż zużytego sprzętu oraz przygotowanie do ponownego użycia zużytego sprzętu lub odpadów powstałych po demontażu zużytego sprzętu, które posiadają decyzję w zakresie gospodarki odpadami zezwalającą na przetwarzanie zużytego sprzętu.
- ❑ Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach prowadzenie przetwarzania odpadów wymaga uzyskania zezwolenia i decyzji które wydaje, w drodze decyzji, organ właściwy odpowiednio ze względu na miejsce przetwarzania odpadów
- ❑ Pod względem prawnym zakłady przetwarzania posiadają zezwolenia w zakresie transportu, zbierania (w tym magazynowania) oraz przetwarzania odpadów

Decyzje zakładów VS realne moce

Wprowadzenie zmiany systemu finansowania wymusza również wprowadzenie przejrzystej reguły w zakresie mocy przerobowych zakładów

- ✓ W związku z tym rzeczywista fizyczna moc przerobowa zakładu przetwarzania nie może dłużej być określana na podstawie posiadanych przez zakład decyzji
- ✓ Dokumentem określającym moc przerobową zakładu powinien być certyfikat, wydany w wyniku przejścia audytu
- ✓ Certyfikat określać będzie rzeczywistą moc przerobową zakładu m.in. ilość zatrudnionych osób oraz ilość posiadanych maszyn które mogą przetworzyć określoną ilość masy ZSEE
- ✓ Tym samym zakład przetwarzania będzie mógł przetworzyć wyłącznie taką masę ZSEE jaka wynikać będzie z certyfikatu otrzymanego po audycie

„Tyle zysku, ile odzysku”

czyli recykling dla gospodarki
cyrkulacyjnej

wyłącznie na tę wielkość będzie mógł zawrzeć umowę z organizacją

Pozostałe propozycje

- ✓ **Wprowadzenie przepisów wykonawczych odnoszących się do wprowadzenia standaryzacji zakładów przetwarzania, z uwzględnieniem właściwego okresu przejściowego w celu dostosowania zakładów do nowych wymagań**
- ✓ **Zintegrowanie systemu kontroli systemu poprzez „zaciśnienie” współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy poszczególnymi organami administracji państwowej odpowiedzialnych za kontrolę poszczególnych sektorów**
- ✓ **Uzależnienie możliwości korzystania przez przedsiębiorców ze zwolnień i uprawnień, np. zwrotu VAT - w przypadku spełnienia wymaganych prawem obowiązków również z zakresu ochrony środowiska – np. wyłącznie zarejestrowany w GIOŚ, realizujący obowiązki nałożone Ustawą wprowadzającą SEE może liczyć na zwrot VAT**
- ✓ **Doprecyzowanie katalogu działań które mogą być realizowane w zakresie edukacji ekologicznej w celu właściwego realizowania obowiązku w tym zakresie.**

Podsumowanie

- ✓ **Wprowadzenie jednej stałej opłaty na poziomie minimalnym dla każdego wprowadzającego SEE, niezależnie od wielkości i grupy wprowadzanego sprzętu stworzy równe szanse wśród tej grupy uczestników systemu oraz doprowadzi do urzeczywistnienia unijnej zasady rozszerzonej odpowiedzialności wprowadzających**
- ✓ **Wprowadzenie nowego podziału dystrybucji środków w systemie wpłynie znacząco na poprawę funkcjonowania i rozwój systemu zbiórki zużytego sprzętu**
- ✓ **Wprowadzenia jednolitej zapłaty na poziomie minimalnym dla każdego zakładu przetwarzania wpłynie na eliminację obecnie istniejących nieprawidłowości i patologii, a co najważniejsze na umożliwi rozwój oraz inwestowanie w nowe technologie**
- ✓ **Wprowadzenie regulacji ograniczającej zakładom przetwarzania zawieranie umów z organizacją w zależności od rzeczywistych mocy przerobowych poświadczonych na podstawie posiadanego certyfikatu ograniczy działalność szarej strefy oraz urzeczywistni fizyczny proces przetworzenia ZSEE i realizacji obowiązków wprowadzających**

Szanowni Państwo,

Z pewnością zmian jakie należałoby wprowadzić w obecnym szerokorozumianym systemie ZSEE jest więcej....

Zacznijmy jednak od tej najważniejszej i fundamentalnej jaką jest z całą pewnością NAPRAWA SYSTEMU FINANSOWANIA !!!

W rzeczywistości wprowadzając rekomendowane przez nas zmiany – Prawdziwy System finansowania ZSEE dopiero zbudujemy.....

Klaster Gospodarki
Odpadowej i Recyklingu

DZIĘKUJĘ

Marta Laskowska

menadżer w spółce Centrum Kooperacji Recyklingu
– not for profit system sp. z o.o.